

Dokument nr. 8:18

(2001-2002)

Forslag fra stortingsrepresentantene Marit Arnstad og Åslaug Haga om å få en bred gjennomgang av de virkninger WTOs avtaleverk vil få på sentrale områder av det norske samfunnet

Til Stortinget

Bakgrunn

Dersom det forestående ministermøte i Qatar vedtar en ramme for nye forhandlinger vil Verdens Handelsorganisasjon (WTO) innlede en forhandlingsprosess som skal gå over flere år. Disse forhandlingene, samt det avtaleverk som allerede er nedfelt i WTO, kan få vidtrekkende konsekvenser for flere områder i det norske samfunnet og for muligheten til å bekjempe globale fattigdoms- og miljøproblemer. Gjennom nye forhandlinger kan WTO komme til å gripe direkte inn i spørsmål knyttet til norsk velferd, kulturpolitikk, miljøforvaltning og investeringer. WTO kan også komme til å få avgjørende betydning for vår framtidige kontroll over naturressurser og vår matpolitikk.

Med den økende betydning som WTO har fått er det også blitt større kontroverser knyttet til forhandlingene i organisasjonen. Det er en viktig erkjennelse etter ministermøtet i Seattle i 1999 at man må bidra til en mer åpen og demokratisk debatt om arbeidet i WTO. Det bør blant annet skje gjennom at Stortinget gis mulighet til en bred debatt om de virkninger nye WTO-forhandlinger kan få for vitale norske interesser.

Med den utviklingen vi har sett gjennom tidligere WTO-forhandlinger er det et behov for å gjennomgå og å evaluere eksisterende avtaler. Dette ville også kunne være et bidrag til en mer konstruktiv dialog

mellom industriland og utviklingsland i det framtidige arbeidet.

WTOs sentrale mål har vært å liberalisere verdenshandelen. Behovet for en bredere tilnærming til handelsspørsmål illustreres godt av den utvikling vi har sett omkring matvaresikkerhet. I framtidige forhandlinger må matsikkerhet og retten til mat bli et overordnet mål. Forhandlingene må også på en helt annen måte adressere globale miljø- og fordelingsproblemer. Det gjelder ikke minst utviklingslandenes ubetingede rett til å gjennomføre nødvendige tiltak for å sikre livsviktige medisiner og hensynet til innbyggernes helse. Et annet vesentlig område hvor det er behov for en bredere samfunnsmessig tilnærming er hvert enkelt lands mulighet til å avgjøre hvordan de vil organisere sine velferdstjenester og retten til nasjonal handlefrihet i forhold til regelverk knyttet til investeringer.

Forslag

På bakgrunn av dette fremmes følgende

f o r s l a g :

Stortinget ber Regjeringen legge fram en melding om de virkninger WTOs avtaleverk og forhandlinger vil få på sentrale områder i det norske samfunnet.

8. november 2001